

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Aika: tiistai 25.10.2022 klo 12.15

Asia: HE 99/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

<https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+99/2022>

Tieteentekijät kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä pitkäaikaisen eli niin sanotun D-viisumin ulottamisesta opiskelijoihin, tutkijoihin, sertifioitujen työnantajien työntekijöihin, yritysten johtotehtävissä toimiviin sekä edellä mainittujen perheenjäseniin. Uudistuksen tavoitteena on nopeuttaa maahantuloa myöntämällä pitkäaikainen viisumi oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä. Viisumia olisi haettava samassa yhteydessä oleskeluluvan hakemisen kanssa. Viisumi mahdollistaisi kolmannen maan kansalaiselle Suomeen saapumisen ilman, että hänen täytyy lähtömaassaan odottaa oleskelulupakortin saapumista. Maahantulon arvioidaan nopeutuvan esityksen tavoitteen mukaisesti runsaalla viikolla.

Tieteentekijät pitää yleisesti toimia maahantulon sujuvoittamiseksi tarpeellisina. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, hallituksen tavoitteena on työperäisen maahanmuuton vähintään kaksinkertaistaminen vuoteen 2030 mennessä verrattuna nykytilaan. Tutkijat edustavat juuri sitä korkeinta osaamista, jota Suomeen halutaan houkuttaa. Esityksen mahdollistama noin viikolla aikaistettu saapuminen Suomeen on kuitenkin tavoitteisiin nähden vaatimaton.

Hallituksen esityksessä todetaan oikein, että ”koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tarve on kasvanut Suomessa ja tämä tarve näyttää kasvavan jatkossakin. Maahantulomenettelyssä on huomioitava se, että opiskelijat, tutkijat sekä yritysten johtotehtäviin tulevat toimivat nopeatahtisessa ja kansainvälisessä ympäristössä, jossa käydään kovaa kilpailua niin pääomasta kuin osaajista. Vaikka oleskelulupamenettelyä on Maahanmuuttovirastossa nopeutettu, pidetään menettelyn kokonaiskestoja edelleen ongelmallisen pitkänä.” Tieteentekijöiden näkemyksen mukaan tärkeintä olisi selkeyttää ja nopeuttaa itse oleskelulupaprosessia. Nyt sujuvoittamiseen pyritään luomalla yksi hakemusprosessi lisää. Tämän

järjestelyn maksaisivat D-viisumien hakijat käsittelymaksuissaan. Tieteentekijät huomauttaa, että julkisella sektorilla ja apurahoilla työskentelevät tutkijat maksavat oleskelulupahakemuksen ja muut maahantuloon liittyvät hallinnolliset kustannukset pääsääntöisesti itse. Nyt ehdotettu D-viisumijärjestelmä luo siis kolmansista maista Suomeen muuttaville tutkijoille ja muille asiantuntijoille uuden kuluerän, jos he haluavat nopeuttaa maahan saapumistaan. Vaikka pyrkimys nopeuttaa prosessia on myönteinen, Tieteentekijät suhtautuu epäillen siihen, että ehdotettu järjestely edistäisi myönteistä mielikuvaa Suomen maahanmuuttoprosessista.

Esityksessä on myönteistä, että pitkäaikainen viisumi vähentäisi oleskelulupakorttinsa menettäneen henkilön maahantulon kustannuksia erityisesti silloin, kun hän hakee uutta oleskelulupaa ulkomailla.

Esityksen ei arvioida ratkaisevasti lisäävän Suomeen tulevien opiskelijoiden, tutkijoiden, sertifioitujen työnantajien työntekijöiden tai yritysten johtotehtäviin tulevien määrää. Ottaen huomioon kiristyvän kilpailun osaajista, odotamme konkreettisia lisätoimia opiskelijoiden ja tutkijoiden maahantulon helpottamiseksi.

Tieteentekijöiden liitto

Johanna Moisio, HT, toiminnanjohtaja